

ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ

Εισαγωγικές παρατηρήσεις.

Ως γνωστό η Κ.Α., στον κλάδο της σύνταξης καλύπτει διπλώς τους μισθωτούς της χώρας. Η μία αναφέρεται στην **κύρια** σύνταξη, για την οποία τα μέρη πρώτο, δεύτερο και τέταρτο του βιβλίου αυτού και η άλλη αφορά την **επικουρική** σύνταξη περί της οποίας το παρόν τρίτο μέρος και συνεκδοχικά το τέταρτο.

Αμφότερες οι μορφές αυτές τελούν υπό τη μέριμνα του Κράτους, όπως η παράγρ. 5 του άρθρ. 22 του Συντάγματος προβλέπει.

Όπως και με την κύρια σύνταξη των μισθωτών συμβαίνει να υπηρετείται ο θεσμός από πολλούς Φορείς, έτσι και στην επικουρική λειτουργούν ομοίως πολλά Ταμεία. Μάλιστα, παρατηρείται ότι, στην επικουρική ασφάλιση, ορισμένα Ταμεία λειτουργούν με τη νομική μορφή ΝΠΙΔ, μορφή που δεν απαντάται στην κύρια σύνταξη.

Ενώ στην κύρια σύνταξη των μισθωτών το ρόλο του εθνικού φορέα διαδραματίζει το ΙΚΑ, στην επικουρική σύνταξη αντίστοιχη ιδιότητα έχει το ΕΤΕΑΜ⁽¹⁾. Λειτουργούν όμως και σωρεία κλαδικών Ταμείων Επικουρικής Ασφάλισης, επί των οποίων, όπως θα εξηγήσουμε, αποκλείεται η παρέμβαση του ΕΤΕΑΜ.

Στους Τραπεζοϋπαλλήλους εμφανίζεται ανάγλυφη η πολλαπλότητα των Ταμείων που λειτουργούν. Με εξαίρεση το ΕΤΕΑΜ στο οποίο υπάγονται οι υπάλληλοι ολίγων Τραπεζών, οι λοιποί τραπεζοϋπάλληλοι ασφαλιζονται σε διάφορα Ταμεία κατά Τράπεζα ή ομάδες Τραπεζών που λειτουργούν όλα, πλην ενός, με τη νομική μορφή ΝΠΙΔ, σωματειακής κυρίως υπόστασης ή ακόμη χωρίς νομική προσωπικότητα. Η περίπτωση που αποτελεί εξαίρεση του ως άνω κανόνα αφορά στο προσωπικό της ΕΤΒΑ το οποίο ασφαλιζεται στο ΤΑΠ-ΕΤΒΑ (ΝΠΔΔ) στους κόλπους του οποίου λειτουργεί και κλάδος επικουρικής ασφάλισης.

Είναι αυτονόητο ότι καθένα από τα εν λόγω Ταμεία λειτουργεί αυτοτελώς και διέπεται κατά βάση από τις καταστατικές του διατάξεις. Όμως, τα συσταθέντα μέχρι 17.10.1990 Ταμεία αυτής της μορφής ανήχθησαν σε Οργανισμούς Κ.Α., χωρίς να θιγεί η αυτονομία και η διοίκησή τους. Οι "θεσμικοί νόμοι"⁽²⁾ εκφράζονται με σαφήνεια στο προκείμενο θέμα. Ορίζεται, λοιπόν, από το ν.2084/92 άρθρ. 4 παρ. 2, όπως αντικ., ότι "Φορείς κοινωνικής ασφάλισης νοούνται: Όλα τα ασφαλιστικά Ταμεία και οργανισμοί που λειτουργούν με τη μορφή Ν.Π.Δ.Δ. και υπάγονται στην εποπτεία του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Επίσης φορείς ασφάλισης νοούνται τα Ταμεία ή Κλάδοι ή Λογαριασμοί που λειτουργούν με την μορφή ν.π.ι.δ., οι υπηρεσίες και κάθε άλλος φορέας ανεξαρτήτως ονομασίας και νομικής μορφής, που χορηγούν περιοδικές παροχές υπό τύπο συντάξεων (κύριες και επικουρικές), βοηθημάτων ή μερισμάτων ή παροχές ασθένειας ή εφάπαξ βοηθήματα εφόσον καταβάλλεται εργοδοτική εισφορά ή κοινωνικός πόρος⁽³⁾.

Δεν θεωρούνται φορείς ασφάλισης κατά την έννοια του νόμου αυτού τα κεφάλαια Αποκαταστάσεως Φορτοεκφορτωτών (ΚΑΦ).

Επομένως, τα πιο κάτω Ταμεία ή Λ/σμοί κλπ. που λειτουργούν στον τραπεζοϋπαλληλικό χώρο ως ΝΠΙΔ ή ακόμη και χωρίς νομική προσωπικότητα, θεωρητικά υπόκεινται στις ρυθμίσεις των "θεσμικών νόμων", οι οποίοι επέβαλαν κανόνες υποχρεωτικής εφαρμογής. Παρά ταύτα τα περί ών πρόκειται Ταμεία, Λ/σμοί κλπ., αρνούνται να τους εφαρμόσουν. Προφανώς, οι αιρετές διοικήσεις τους ενστερνίζονται την άποψη ότι η Πολιτεία τροποποιώντας τις Καταστατικές διατάξεις τους με γενικές ρυθμίσεις τυπικών νόμων παραβιάζει τα συνταγματικώς κατοχυρωμένα δικαιώματα της συνδικαλιστικής ελευθερίας (άρθρ. 23 παρ. 1) και του συνεταιρίζεσθαι (άρθρ. 12 παρ. 1).

Ποιοί είναι, όμως, οι θεσμοί τους οποίους τα Ταμεία αυτά δεν ακολουθούν; Θα αναφερθούμε κατωτέρω σε εκείνους εξ αυτών που κατά τη γνώμη μας επηρεάζουν το ασφαλιστικό γίνεσθαι του κάθε Ταμείου και μπορεί να αποτελούν τα κομβικά σημεία μιας ενδεχόμενης αλλαγής των Καταστατικών διατάξεών τους. Ειδικότερα, πρόκειται:

1.-"Παλαιοί" και "νέοι" ασφαλισμένοι. Ο ν.2084/92 με τα άρθρ. 22-43 διαχώρισε τους ασφαλισμένους όλων των Ταμείων, πλην του ΝΑΤ, στις δύο αυτές κατηγορίες (βλ. τη διάκριση στην αρχή του βιβλίου "Εισαγωγικές Παρατηρήσεις" παράγρ. Β/1).

Η διάκριση είναι ουσιαστική. Για τους "νέους" ασφαλισμένους έχουν προβλεφθεί αυστηρότερες προϋποθέσεις για θεμελίωση του δικαιώματος σε σύνταξη, περιορίσθηκε το ύψος αυτής, καθιερώθηκε ίση επιβάρυνση των οπουδήποτε ασφαλιζομένων ασχέτως ύψους αποδοχών και προέβη σε κατάργηση της δυνατότητας παράλληλης υποχρεωτικής ασφάλισης (μηχανικών, δικηγόρων κ.λ.π.).

2.-Εξίσωση εισφορών. Για τους "παλαιούς" ασφαλισμένους η σχέση εισφοράς προς επικουρικό Ταμείο ασφαλισμένου προς εργοδότη προβλέπεται σε 1 προς 1. Όπου η σχέση αυτή είναι διαφορετική κατά Ταμείο ή Λ/σμό, από 1.1.1995 έπρεπε να είχε αποκατασταθεί. Η σχετική διαδικασία προβλέπει υπουργική απόφαση μετά από γνώμη του Δ.Σ. του Ταμείου (ν.1902/90 άρθρ. 18 παρ. 1,2 και ν.2084/92 άρθρ. 52).

Για τους "νέους" ασφαλισμένους προβλέπεται εισφορά 3% και 3% (ασφαλισμένου, εργοδότη) αντίστοιχα, χωρίς δυνατότητα περαιτέρω αύξησης. Σε περίπτωση συρροής περισσοτέρων Φορέων ασφάλισης, στους "νέους"

ασφαλισμένους, η υποχρέωση του εργοδότη υφίσταται μόνο προς ένα Φορέα.

Τέλος, για τους "νέους" ασφαλισμένους που ανήκουν στα Βαρέα και Ανθυγιεινά Επαγγέλματα (BAE) του ΙΚΑ, όπως είναι οι νυκτοφύλακες, καθαρίστριες πλήρους απασχόλησης, οδηγοί αυτοκινήτων κ.ά., καταβάλλονται και πρόσθετες εισφορές 2%, ήτοι 1,25% ασφ. και 0,75% εργοδότη (ν.2084/92 άρθρ. 32).

3.-Αναγνώριση Προϋπηρεσιών. Τα Ταμεία αναγνωρίζουν στην ασφάλισή τους διάφορες υπηρεσίες πραγματικής απασχόλησης ή και πλασματικές με εξαγορά ή μη. Ήδη στην ασφάλιση παντός Φορέα ως χρόνος ασφάλισης λογίζεται, πλην του χρόνου πραγματικής και προαιρετικής ασφάλισης και:

- Ο χρόνος στρατιωτικής υπηρεσίας που αναγνωρίζεται κατά τους ορισμούς του ν.1358/83.
- Ο χρόνος γονικής άδειας ανατροφής παιδιών.
- Ο χρόνος επιδότησης λόγω ασθενείας και τακτικής ανεργίας και μέχρι 200 ημέρες κατά περίπτωση, την τελευταία δεκαετία πριν από την υποβολή αίτησης για συνταξιοδότηση.
- Ο χρόνος εκπαιδευτικής άδειας άνευ αποδοχών και μέχρι 2 ετών.
- Ο χρόνος συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας, για την τυχόν συμπλήρωση των ελαχίστων προϋποθέσεων που απαιτούνται για τη συνταξιοδότηση λόγω γήρατος (βλ. Κεφ. ΙΙ).

4.-Προαιρετική ασφάλιση. Για τους "νέους" ασφαλισμένους ο θεσμός βρήκε γενική εφαρμογή με προϋποθέσεις που θέτει ο ν.2084/92 άρθρ. 42). Ο θεσμός αγνοείται παντελώς από τα Ταμεία.

5.-Διαδοχική ασφάλιση. Το πόσο είναι καταξιωμένος ο θεσμός αυτός είναι περιττό να το τονίσουμε. Με ειδικές διατάξεις επεκτάθηκε και σε Ταμεία-ΝΠΙΔ (ν.1405/83 άρθρ. 12). Η νομολογία του Αρ. Πάγου που επεξεργάστηκε την έννοια και τη συνταγματικότητα της σχετικής διάταξης αποφάνθηκε επανειλημμένα καταφατικά (ΑΠ: 702/90, 797/90 706/91, 1638/91, 1039/97). Ορισμένα Ταμεία, ελάχιστα είναι αλήθεια, αγνοούν τη διαπλασθείσα νομοθεσία και νομολογία.

6.-Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης. Για τα Ταμεία Επικουρικής ασφάλισης, αντί της καθιερώσεως ίδιων προϋποθέσεων συνταξιοδότησης όρισε ο νομοθέτης με το άρθρ. 53 του ν.2084/92, ότι από 1.1.1998:

"Οι προϋποθέσεις συνταξιοδότησεως λόγω γήρατος αναπηρίας και θανάτου των ασφαλισμένων των Φορέων κύριας ασφάλισης, όπως τροποποιούνται με τις διατάξεις του παρόντος νόμου, ισχύουν και για τους Φορείς επικουρικής ασφάλισης στους οποίους υπάγονται οι ασφαλισμένοι (.....). Για τα λοιπά Ειδικά Επικουρικά Ταμεία του άρθρ. 9 του ν.1976/91 έχουν εφαρμογή ως προς το συντάξιμο χρόνο και τα όρια ηλικίας, οι διατάξεις του άρθρ. 47 και οι παρ. 4 και 6 του άρθρ. 48 του παρόντος νόμου" (ν.2084/92). Η διάταξη απαιτεί όπως η προβλεπόμενη ασφάλιση στο Φορέα κύριας ασφάλισης να έχει πραγματοποιηθεί και στον αντίστοιχο Επικουρικής σύνταξης.

Κατά ευτυχή συγκυρία τα πλείστα Επικουρικά Ταμεία των τραπεζοϋπαλλήλων είχαν ταυτίσει ανέκαθεν τις προϋποθέσεις συνταξιοδότησης με εκείνες των Φορέων κύριας σύνταξης. Υπάρχουν όμως και εξαιρέσεις.

Η ρύθμιση αυτή πλεονεκτεί κατά το ότι τα Επικουρικά Ταμεία απαλλάσσονται από την υποχρέωση να προβαίνουν σε οποιαδήποτε έρευνα ή διαπίστωση σε ό,τι αφορά την επέλευση του κινδύνου και τα υποχρεώνει ν'αποδεχθούν τη σχετική θεμελιωτική του δικαιώματος κρίση του αντιστοίχου αρμοδίου οργάνου του φορέα της κυρίας ασφάλισης "κατ' πάντα", δηλαδή και σε ό,τι αφορά τη συμπλήρωση του νομίμου ορίου ηλικίας και τα αντίστοιχα αποδεικτικά μέσα και σε ό,τι αφορά την επέλευση του κινδύνου της αναπηρίας και του βαθμού αυτής και σε ό,τι αφορά την επέλευση του θανάτου (ή της αφανείας), τη συγγενική σχέση των μελών οικογενείας με τον θανόντα κλπ. Έτσι, σε αυτά εναπομένει η έρευνα αν πραγματοποιήθηκε ο απαιτούμενος χρόνος ασφάλισης.

Τα Ταμεία, λοιπόν, αυτά, πέραν του ΕΤΕΑΜ και του κλάδου επικουρικής ασφάλισης του ΤΑΠ-ΕΤΒΑ, είναι τα εξής:

Μετοχικό Ταμείο Υπαλλήλων Τράπεζας της Ελλάδος.

Λ/σμός Επικούρησης Προσωπικού Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος.

Ειδικός Λ/σμός Επικουρήσεως Μελών Ταμείου Υγείας Προσωπικού ΑΤΕ.

Τ. Αλληλοβοήθειας Προσωπικού Ιονικής και Λαϊκής Τράπεζας και άλλων Τραπεζών (ΤΑΠΙΛΤ-ΑΤ).

Τ. Αλληλοβοήθειας Προσωπικού Γενικής Τράπεζας.

Ειδικός Λ/σμός Επικούρησης Προσωπικού Ακινήτων ΑΕ (ΕΛΕΠ).

ΤΕΑ Προσωπικού Εμπορικής Τράπεζας της Ελλάδος (ΤΕΑΠ-ΕΤΕ).

Τ. Αλληλοβοήθειας Προσωπικού Τράπεζας Πίστewς.

Τα δύο τελευταία Ταμεία χαρακτηρίζονται εξ αντικειμένου, χωρίς δηλαδή ειδική αναφορά προς τούτο και ως Ταμεία "που χορηγούν σύνταξη σε υποκατάσταση της κύριας ασφάλισης", γιατί πράγματι χορηγούν σύνταξη στους παλαιούς ασφαλισμένους τους πριν ή θεμελιώσουν αυτοί δικαίωμα σε σύνταξη από το ΙΚΑ που είναι ο Φορέας κύριας ασφάλισης του συντριπτικά μεγαλύτερου μέρους του προσωπικού των αντιστοίχων Τραπεζών. Με την ιδιότητά τους αυτή τα εν λόγω Ταμεία εξαιρούνται από ορισμένες ρυθμίσεις γενικής εφαρμογής, που επέβαλε ο ν.2084/92 σε όλα τα επικουρικά Ταμεία. Τις εξαιρέσεις αυτές θα αναπτύξουμε διεξοδικώς κατωτέρω στο οικείο μέρος.

Πάντα τα ως άνω Ταμεία - ΝΠΙΔ έχουν συσταθεί πριν από τις 17.10.1990. Συνεπώς οι ασφαλιζόμενοι σε αυτά εξαιρούνται από την ασφάλιση του ΕΤΕΑΜ, σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 18 του ν.1902/1990 (ΔΕΝ 1990 σ.1038)⁽⁴⁾. Και πριν από την ως άνω ημερομηνία ίσχυε η εν λόγω εξαίρεση αλλά καθ'ερμηνεία της σχετικής νομοθεσίας⁽⁵⁾ και όχι με ρητή διάταξη.

Ήδη ο ν.3029/2002, με το άρθρ. 11 παρέχει τη δυνατότητα όλα τα ως άνω Ταμεία, ανεξάρτητα από την ονομασία τους και της νομικής μορφής, που λειτουργούν υπέρ των τραπεζοϋπαλλήλων ως ΝΠΙΔ να συνενωθούν σε ένα που θα λειτουργεί πάλι ως ΝΠΙΔ κατά τις περί Ταμείων Αλληλοβοήθειας διατάξεις. Για τη συνένωση απαιτείται απόφαση του αρμόδιου οργάνου καθενός. Πάντως, η αξιοποίηση της διάταξης δεν επιτεύχθηκε ακόμη.

Η ασφαλιστική δικαιοδοσία όλων των Ταμείων αυτών έχει ως έπεται:

Υποσημειώσεις στις Εισαγωγικές Παρατηρήσεις Μέρους Τρίτου

Το έτος 1979 συνεστήθη το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών (ΤΕΑΜ) ως γενικός Φορέας επικουρικής ασφάλισης των μισθωτών (ν.997/79). Τούτο, με το ν.1358/83 άρθρ. 6 εντάχθηκε στο ΙΚΑ με δύο επί μέρους τομείς:

Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών (ΙΚΑ-ΤΕΑΜ).

Ειδικός Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών (ΙΚΑ-ΕΤΕΑΜ).

Ο πρώτος των ανωτέρω τομέας καταργήθηκε και αποτέλεσε από 1.7.2003 το Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών (ΕΤΕΑΜ), το οποίο διέπεται από τη νομοθεσία του τέως ΙΚΑ-ΤΕΑΜ (ν.3029/2002 άρθρ. 6, ΔΕΝ 2002 σ.973). Παρά ταύτα όλη η ασφαλιστική αρμοδιότητα του νέου Φορέα διεκπεραιώνεται από τις υπηρεσίες του ΙΚΑ.

Βλ. για την έννοιά τους στην υποσ. 3 του Κεφ.ΙΙΙ.

Αναλόγου περιεχομένου είναι και οι διατάξεις των Ν.1902/90 άρθρ. 10 παρ. 1, όπως αντικ. με το ν.1976/91 άρθρ. 9 παρ. 1.

Βλ. αυτή κατωτέρω στην παράγρ. Α΄.

Βλ. Γ. Λεβέντη - Γ. Ψηλού: Τα Τ. Αλληλοβοήθειας μετά την πρόσφατη αναμόρφωση της νομοθεσίας των Κοιν. Ασφαλίσεων, ΔΕΝ 1994 σ. 833.

ΚΕΦ. VIII.-ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΑ ΤΑΜΕΙΑ - ΝΠΙΔ

Τα Ταμεία αυτά, δύο στο τραπεζικό χώρο, εξ ορισμού εφαρμόζουν τους "θεσμικούς νόμους" περί των οποίων οι "εισαγωγικές παρατηρήσεις" ανωτέρω.

Α΄ ΕΝΙΑΙΟ ΤΑΜΕΙΟ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΜΙΣΘΩΤΩΝ (ΕΤΕΑΜ)⁽¹⁾

1.-Ασφαλιζόμενοι. Κατά το ν.1902/90 άρθρ. 18 παρ.3 " Στην ασφάλιση του Ταμείου υπάγονται υποχρεωτικώς τα πρόσωπα, τα οποία ασφαρίζονται, με βάση τις κείμενες περί υποχρεωτικής ασφάλισης διατάξεις, στο Ι.Κ.Α. ή άλλο φορέα κύριας ασφάλισης μισθωτών και δεν υπάγονται, για την αυτή απασχόληση, στην ασφάλιση άλλου φορέα, κλάδου ή λογαριασμού ασφαλίσεων που λειτουργεί με τη μορφή Ν.Π.Δ.Δ.

Κατ'εξαίρεση τα επικουρικά ταμεία, κλάδοι, λογαριασμοί ασφάλισης μισθωτών που λειτουργούν με τη μορφή Ν.Π.Ι.Δ.,ως και κάθε άλλος φορέας επικουρικής ασφάλισης, ανεξαρτήτως ονομασίας και νομικής μορφής, που έχουν συσταθεί μέχρι τη δημοσίευση του παρόντος, εξακολουθούν να διέπονται από τις καταστατικές τους διατάξεις και τα πρόσωπα που ασφαρίζονται σ'αυτά εξαιρούνται από την ασφάλιση του ΙΚΑ-ΤΕΑΜ".

Όσοι, λοιπόν, για την εργασία που παρέχουν, υπάγονται στην ασφάλιση κάποιου άλλου Φορέα επικουρικής ασφάλισης, όπως αυτοί προσδιορίζονται από τη διάταξη εξαιρούνται από την ασφάλιση του ΕΤΕΑΜ. Επομένως

εξαιρούνται όλοι οι τραπεζικοί υπάλληλοι που ασφαλιζονται ή θα ασφαλιστούν νομότυπα σε ένα από τα Ταμεία που αναφέρονται ονομαστικά πιο πάνω στις "εισαγωγικές παρατηρήσεις" του παρόντος τρίτου μέρους.

Από άλλη διάταξη προκύπτει ότι από την ασφάλιση του Ταμείου τούτου εξαιρούνται και οι απασχολούμενοι **συνταξιούχοι** λόγω γήρατος ή αναπηρίας του Δημοσίου, ΝΠΔΔ ή Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης (ν.1759/88 άρθρ. 29 παρ. 1). Στην εξαίρεση εμπίπτουν και οι πρώην δημόσιοι υπάλληλοι ή πρώην υπάλληλοι διαφόρων υπηρεσιών που ασφαλιζονταν σε ειδικά Ταμεία, οι οποίοι αποχώρησαν με πραγματοποιημένες τις ασφαλιστικές προϋποθέσεις για σύνταξη, η καταβολή της οποίας όμως ανεστάει μέχρι να συμπληρωθεί το προβλεπόμενο όριο ηλικίας. Τα εν λόγω πρόσωπα, κατά το ενδιάμεσο διάστημα μέχρι να αρχίσει η καταβολή της σύνταξης λογίζονται κατά πλάσμα του νόμου συνταξιούχοι και συνεπώς εάν απασχολούνται εξαιρούνται από την ασφάλιση του ΕΤΕΑΜ (εγκ. ΙΚΑ 55/1997, ΔΕΝ 1997 σ.1359).

Απαιτείται να επαναλάβουμε ότι στην κατά τα ανωτέρω έννοια του συνταξιούχου δεν περιλαμβάνονται τα μέλη οικογενείας θανόντος ασφαλισμένου ή συνταξιούχου, τα οποία συνταξιοδοτούνται. Τα πρόσωπα αυτά εργαζόμενα δεν εξαιρούνται, εκ του λόγου αυτού, της ασφάλισης του ΕΤΕΑΜ.

Προαιρετική συνέχιση της ασφάλισης. Οι ασφαλισθέντες στο ΕΤΕΑΜ και διακόψαντες την ασφάλισή τους για οποιοδήποτε λόγο δικαιούνται να συνεχίσουν προαιρετικά την ασφάλιση σε αυτό εάν έχουν τις προϋποθέσεις που ισχύουν για την αντίστοιχη περίπτωση στο ΙΚΑ, όπως αναλύονται στο Κεφ. ΙΙ παράγρ. Β/2 όπου και παραπέμπουμε (βλ. και εγκ. ΙΚΑ 77/98, ΕΔΚΑ 1999 σ.157).

2.-Εισφορές. Η εισφορά για την ασφάλιση στο ΕΤΕΑΜ ανέρχεται σε 6% και επιμερίζεται σε (3) τρεις ποσοστιαίες μονάδες σε βάρος του εργοδότη και (3) τρεις όμοιες σε βάρος του ασφαλισμένου.

Επί πλέον αυτών, για όσους υπάγονται στα ΒΑΕ καταβάλλεται πρόσθετη εισφορά εκ 2% επιμεριζόμενη σε 0,75 της ποσοστιαίας μονάδας σε βάρος του εργοδότη και 1,25 αυτής σε βάρος του ασφαλισμένου.

Τα ως άνω ποσοστά υπολογίζονται επί των πάσης φύσεως αποδοχών, όπως και για την ασφάλιση στο ΙΚΑ συμβαίνει και μέχρι το ανώτατο ποσό της ανωτάτης (28ης) ασφαλιστικής Κλάσης (βλ. σχ. Κεφ. Ι. παραγρ. Β/3/α).

3.-Προϋποθέσεις συνταξιοδότησης. Από το ΕΤΕΑΜ καλύπτονται οι ασφαλιστικοί κίνδυνοι του **γήρατος, αναπηρίας και θανάτου** όπως αντιστοιχώς σε κάθε φορέα κύριας ασφάλισης συμβαίνει.

Για την απονομή της σύνταξης από το Ταμείο αυτό για μιά από τις ως άνω αιτίες, βασική προϋπόθεση είναι η απονομή σύνταξης για την ίδια αντίστοιχα αιτία από το ΙΚΑ ή άλλο φορέα κύριας ασφάλισης περιλαμβανομένου και του Δημοσίου (άρθρ. 29 παρ. 2 ν.1759/88) και η πραγματοποίηση στο ΕΤΕΑΜ του προβλεπόμενου χρόνου ασφάλισης. Για όσους ζητήσουν σύνταξη μέσα στο έτος 2003, ο χρόνος αυτός είναι:

Για σύνταξη λόγω γήρατος 3.625 Η.Ε. Οι εν λόγω ΗΕ από 1.1.2004 και για κάθε επόμενο έτος αυξάνονται κατά μέσο όρο ανά 175 ΗΕ και μέχρι τη συμπλήρωση συνολικά 4050 Η.Ε.⁽²⁾.

Για τη σύνταξη λόγω αναπηρίας απαιτούνται 1500 ΗΕ από τις οποίες 300 τουλάχιστον πρέπει να εμπίπτουν στα πέντε (5) τελευταία ημερολογιακά έτη πριν από την επέλευση της αναπηρίας.

Για τη σύνταξη λόγω θανάτου, όσες ημέρες απαιτούνται για τη σύνταξη λόγω γήρατος ή αναπηρίας με χρονικό σημείο αναφοράς την ημερομηνία θανάτου του ασφαλισμένου. Σύνταξη λόγω θανάτου δικαιούνται βεβαίως και τα επιζώντα μέλη οικογενείας του συνταξιούχου του ΕΤΕΑΜ.

Αν η αναπηρία ή ο θάνατος είναι συνέπεια εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής νόσου, δεν απαιτείται η πραγματοποίηση ορισμένου αριθμού ΗΕ στην ασφάλιση του ΕΤΕΑΜ, ενώ αν οφείλεται σε ατύχημα εκτός εργασίας, αρκεί η πραγματοποίηση του ½ των ημερών που ισχύουν για την απονομή σύνταξης αναπηρίας ή θανάτου από κοινή νόσο.

Για τη συμπλήρωση των αναφερομένων προϋποθέσεων, από άποψη χρόνου ασφάλισης ισχύουν οι αντίστοιχες διατάξεις που εφαρμόζονται και στο ΙΚΑ (βλ. κεφ. ΙΙ) και βεβαίως ο χρόνος της διαδοχικής ασφάλισης σε άλλο επικουρικό Ταμείο.

Ωστόσο γίνεται δεκτό ότι οι ΗΕ σε άλλο επικουρικό Ταμείο λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό του ποσού της σύνταξης και τη θεμελίωση του δικαιώματος, αν αυτό κρίνεται κατά τις γενικές πλήρεις προϋποθέσεις των 4050 και όχι με τις μειωμένες και προοδευτικά αυξανόμενες, εκτός αν οι ημέρες αυτές έχουν πραγματοποιηθεί μετά την εν λόγω ημερομηνία (εγκ. ΙΚΑ 135/83 και 40/87 και contra ΣτΕ 3714/2001, ΔΕΝ 2002, σ. 591).

4.-Τρόπος υπολογισμού της σύνταξης. Το ποσό της απονεμόμενης σύνταξης αποτελεί συνάρτηση του συντάξιμου μισθού και του χρόνου ασφάλισης του δικαιούχου, στοιχεία υπολογιζόμενα κατά εντελώς διαφορετικό τρόπο απ'ότι συμβαίνει στο ΙΚΑ. Σχετικά ισχύουν τα εξής:

α) Η μηνιαία σύνταξη γήρατος και αναπηρίας αποτελείται, σύμφωνα με το π.δ. 995/80 άρθρ. 4, όπως αντικ. με Π.Δ.499/84 άρθρ. 1, από:

αα) βασικό ποσό που ισούται με το 9% του 25πλασίου του εκάστοτε ισχύοντος ΗΑΕ.

ββ) προσαύξηση του πιο πάνω ποσού με ποσοστό 12% τούτου για κάθε ασφαλιστική κλάση πάνω από την 1η, στην οποία έχει καταταγεί ο ενδιαφερόμενος για τον υπολογισμό της απονεμηθείσης από το ΙΚΑ κυρίας σύνταξης.

Στις περιπτώσεις όμως που το δικαίωμα σε επικουρική σύνταξη θεμελιώνεται σε χρόνο μεταγενέστερο από τότε που αρχίζει η καταβολή της κυρίας σύνταξης, λαμβάνεται υπόψη η ασφαλιστική κλάση απονομής σύνταξης από το ΙΚΑ αλλά με τη τιμή του τεκμαρτού Ημερομισθίου (ΤΗ) που ισχύει κατά την υποβολή της αίτησης για τη συνταξιοδότηση από το ΕΤΕΑΜ. Η κατάταξη σε ασφαλιστική κλάση, σύμφωνα με τη νομοθεσία που ισχύει για το ΙΚΑ, γίνεται και στις περιπτώσεις που η κυρία σύνταξη έχει απονεμηθεί από άλλο φορέα.

γγ) προσαύξηση του αθροίσματος των υπό στοιχ. αα'-ββ' ποσών κατά 4% ανά 300 Η.Ε. που έχει τυχόν πραγματοποιήσει ο ενδιαφερόμενος πέραν των 1500 και μέχρι 7500 και κατά 3% για κάθε 300 ΗΕ πέρα των 7500.

Παράδειγμα: Έστω ότι πραγματοποιήθηκε στο ΕΤΕΑΜ χρόνος ασφάλισης 6000 ή 7500 ή 9000 ή 10.500 ΗΕ και ότι απονεμήθηκε από το ΙΚΑ σύνταξη σε μία από τις τρεις μεγαλύτερες ασφαλιστικές κλάσεις (26η μέσος μισθός από 1676 έως 1745,75 ευρώ, 27η μ.μ. από 1745,76-1812,50 ευρώ, 28η μ.μ. από 1812,51 και άνω). Το ποσό της σύνταξης που θα προκύψει από το ΕΤΕΑΜ θα ανέλθει σε ευρώ:

Ασφ.Κλ.26η Ασφ.Κλ. 27η Ασφ.Κλ.28η

Για ΗΕ 6.000 335,36 345,42 355,49

Για ΗΕ 7.500 377,28 388,60 399,92

Για ΗΕ 9.000 408,72 420,90 433,25

Για Η.Ε.10.500 440,16 450,37 466,58

β) Η μηνιαία σύνταξη λόγω θανάτου για κάθε μέλος οικογενείας του θανόντος ασφαλισμένου που έχει αναγνωρισθεί ως δικαιούχος σύνταξης από τον αρμόδιο φορέα κυρίας ασφάλισης (σύζυγος, παιδιά, εγγονοί, προγονοί, γονείς), υπολογίζεται επί του ποσού, το οποίο, σύμφωνα με όσα αναφέρονται πιο πάνω στο στοιχ. α' θα ελάμβανε ο αποθανών, εάν την ημέρα του θανάτου του εκρίνετο ανάπηρος και ισούται με το ίδιο ποσοστό σύνταξης που έχει απονεμηθεί από τον κύριο Φορέα.

γ) Τα κατώτατα όρια σύνταξης για το έτος 2003 έχουν διαμορφωθεί:

λόγω γήρατος και αναπηρίας σε 97,96 Ευρώ.

λόγω θανάτου σε 78,36 Ευρώ.

Ειδικό κατώτατο όριο σύνταξης προβλέπεται για τη σύνταξη αναπηρίας λόγω εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας. Στην περίπτωση αυτή το ποσό της σύνταξης δεν είναι δυνατό να είναι κατώτερο της σύνταξης που αντιστοιχεί στην 10η ασφαλιστική κλάση με προσαύξηση για 6000 ΗΕ.

δ) Σύμφωνα με το άρθρ. 8 π.δ.995/80, αν από τον φορέα κυρίας ασφάλισης έχει απονεμηθεί μειωμένη σύνταξη για οποιαδήποτε νόμιμη αιτία (π.χ. μειωμένο όριο ηλικίας ή ποσοστό αναπηρίας κλπ.), τότε μειούται ανάλογα και το ποσό της σύνταξης που απονέμεται από το ΙΚΑ-ΤΕΑΜ (εγκ. 152/83).

Σε κάθε περίπτωση που από το φορέα κυρίας ασφάλισης απονέμεται σύνταξη γύρατος σε ηλικία κάτω των 55 ετών χωρίς καμιά μείωση ή, αν η μείωση που προβλέπεται είναι μικρότερη από το 1/267 της πλήρους σύνταξης, για κάθε μήνα της ηλικίας που υπολείπεται του 55ου έτους, η σύνταξη του ΕΤΕΑΜ μειούται, σύμφωνα με τον ίδιο συντελεστή (δηλαδή του 1/267), χωρίς όμως για την περίπτωση αυτή η μείωση να υπερβαίνει τα 50% του ποσού της πλήρους σύνταξης (εγκ. 5/89 ΔΕΝ 1989 σελ. 323)

Β' ΚΛΑΔΟΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

ΣΤΟ ΤΑΠ-ΕΤΒΑ

Ο Κλάδος συνεστήθη στο ΤΑΠ-ΕΤΒΑ με το Π.Δ. 792/76 (ΦΕΚ 284 Α') άρθρ. 4, με το οποίο προστέθηκαν τα άρθρ. 36-42 στο Καταστατικό του Ταμείου.

1.-Ασφάλιση - Πόροι. Στην ασφάλιση του Κλάδου υπάγονται υποχρεωτικώς άπαντες οι υπαγόμενοι υποχρεωτικώς στο Κλάδο κυρίας σύνταξης του Ταμείου (βλ. Κεφ. Ι παράγρ. Β/2/ε).

Οι εισφορές ασφάλισης ανέρχονται σε 6% και επιμερίζεται σε (3) τρεις ποσοστιαίες μονάδες σε βάρος της Τράπεζας ως εργοδότηδας και άλλες (3) τρεις όμοιες σε βάρος του ασφαλισμένου και υπολογίζονται επί των πάσης φύσεως τακτικών και εκτάκτων αποδοχών ως και για την κύρια σύνταξη ισχύει.

Ο κλάδος προικοδοτείται και με άλλου είδους πόρους από εισφορές των άλλων κλάδων του Ταμείου, που δεν ενδιαφέρουν την παρούσα εργασία μας.

Ως χρόνος ασφάλισης λογίζεται ο από της υπαγωγής στον κλάδο και εντεύθεν και ο χρόνος διαδοχικής ασφάλισης σε άλλο επικουρικό Ταμείο (άρθρ. 38 Καταστατικού). Η αυτή διάταξη προέβλεπε την αναγνώριση και άλλων περιόδων. Εάν αυτές αναγνωρίστησαν με αίτηση που έπρεπε να υποβληθεί στο Ταμείο μέχρι 30.4.2001 είναι ισχυρές και παράγουν πάντα τα έννομα αποτελέσματα. Αν όχι έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του ν.2084/92 άρθρ. 40 και 47 παρ. 6 όπως τροποποιήθηκαν και αναλύεται στο Κεφ.ΙΙ, ιδίως παρ. Β/3.

2.-Παροχές. Δικαίωμα σε σύνταξη λόγω γήρατος ή αναπηρίας έχει ο άμεσα ασφαλισμένος στον Κλάδο, εφόσον δικαιώθηκε για την αυτή αιτία, σύνταξη από τον κλάδο κύριας ασφάλισης και έχει πραγματοποιήσει στην επικουρική ασφάλιση προκειμένου για σύνταξη γήρατος 15ετή Σ.Υ. από την οποία πέντε (5) έτη πραγματικής σε ασφάλιση υπηρεσίας και προκειμένου για σύνταξη ανικανότητας πέντε (5) ετών Σ.Υ.

Σε περίπτωση θανάτου ασφαλισμένου ή συνταξιούχου, δικαίωμα στη σύνταξη αποκτούν τα μέλη οικογένειας του θανόντος-θανούσης, όπως αυτά προσδιορίζονται στο Κεφ. V, παραγρ. Β'.

Ως συντάξιμες αποδοχές, επί των οποίων υπολογίζονται τα πιο κάτω ποσοστά νοούνται οι αποδοχές που προσδιορίζονται και για την κύρια σύνταξη (βλ. Κεφ.ΙΙΙ παράγρ. Β/9).

Η μηνιαία σύνταξη καθορίζεται σε 1% επί των συντάξιμων αποδοχών για κάθε έτος Σ.Υ., η οποία δεν μπορεί να υπερβεί το 45% των συντάξιμων αυτών αποδοχών.

Πάντως η επικουρική σύνταξη δεν μπορεί να είναι κατώτερες του 10% των συντάξιμων αποδοχών.

Υποσημειώσεις Κεφαλ. VIII.-

Βλ. τη νομοθετική του εξέλιξη στην υποσημ.1 του παρόντος τρίτου μέρους.

Η σταδιακή αύξηση των ΗΕ οφείλεται στο γεγονός ότι το ΕΤΕΑΜ ως νέος σχετικός Φορέας, λειτούργησε ως ΤΕΑΜ για το σύνολο των μισθωτών από 1.2.1983 (Π.Δ.633/1982), θέσπισε το δικαίωμα σε σύνταξη λόγω γήρατος με 1000 ΗΕ στην πρώτη 5ετία της λειτουργίας του, οι οποίες έκτοτε αυξάνονται με 175 ΗΕ κατά μέσο όρο ετησίως μέχρι να συμπληρωθούν οι 4050 ΗΕ που αποτελούσαν τότε και στο ΙΚΑ τις minimum προϋποθέσεις. Η αύξησή των 4050 σε 4500 ΗΕ στο ΙΚΑ με το ν.1902/90, δεν εφαρμόζεται στο ΕΤΕΑΜ (εγκ.ΙΚΑ 43/92, ΔΕΝ 1992 σ.895).